

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 350/2015 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien sosiaaliturvasta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja JaniToivolan/vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 350/2015 vp:

Miten turvapaikanhakijoiden muuta väestöä alempi tukiluokka edistää kotoutumista ja miten perustellaan selkeää perustuslain rikkomista?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kansainvälistä suojelua hakeville maksetaan vastaanottorahaa. Tämä tuki eriytettiin yleisestä toimeentulotuesta syksyllä 2011 voimaan tulleella lainmuutoksella. Vastaanottorahan määrä on alempi kuin toimeentulotuki. Perusteluna tälle on se, että kyseessä olevien henkilöiden oleskelu Suomessa on tilapäistä, ja osa heidän tarvitsemastaan tuesta järjestetään hyödykkeinä vastaanottokeskuksissa. Tämä asia kuuluu sisäministeriön toimialaan, missä vastaanottorahaa koskeva selvitys on vielä kesken. Hallitus on parhaillaan lisäksi selvittämässä, voidaanko sosiaaliturvajärjestelmää muuttaa siten, että myönteisen oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat eivät kuulu asumisperusteisen sosiaaliturvan piiriin, vaan että heillä on oma kotouttamisjärjestelmä, jossa etuuksien tasot ovat lähtökohtaisesti alhaisempia kuin nykyisessä asumisperusteisessa järjestelmässä. Tämä on välttämätöntä nykyisessä taloudellisessa tilanteessa ja hallittuun maahanmuuttoon pääsemiseksi. Selvitettävänä on, mitä vaatimuksia Suomen perustuslaki ja kansainväliset ihmisoikeussopimukset sekä EU-lainsäädäntö asettavat kansalliselle sosiaaliturvalainsäädännölle ja millaisia muutoksia nykyjärjestelmään voidaan tehdä perus- ja ihmisoikeuksia noudattaen. Perustuslain 6 §:n säännökset yhdenvertaisuudesta ja 19 §:n säännökset oikeudesta sosiaaliturvaan koskevat kaikkia Suomen oikeudenkäyttöpiirissä olevia ihmisiä, myös turvapaikanhakijoita ja maahanmuuttajia. Myös useissa ihmisoikeussopimuksissa on turvapaikanhakijoita koskevia määräyksiä. Ihmisoikeussopimukset soveltuvat lähtökohtaisesti kaikkiin sopimuksen osapuolena olevan valtion alueella laillisesti oleskeleviin henkilöihin, turvapaikanhakijat ja oleskeluluvan saaneet maahanmuuttajat mukaan lukien. Maahanmuuttajien kotoutumista ja pääsyä työmarkkinoille edistetään nopealla pääsillä kielikoulutukseen ja muihin kotoutumista tukeviin toimenpiteisiin, jotta muuttajat voivat saada toimeentulon työntekijöinä tai yrittäjinä. Kotouttamistoimenpiteiden ja sosiaaliturvaetuuksien paremmalla yhteensovittamisella kuten etuuksien vastikkeellisuudella hallitus pyrkii varmistamaan kaikkien maahanmuuttajien osallistumisen kotouttamistoiimiin. Kuten hallituksen 11.9.2015 hyväksymissä maahanmuuttopoliittisissa toimenpiteissä todetaan, kaiken toiminnan lähtökohtana tulee olla muuttajien perus- ja ihmisoikeuksien täysimääräinen turvaaminen ja kunnioittaminen.

Helsingissä 30.12.2015

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 350/2015 vp

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä